

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Гуржий П.О., здобувачка вищої освіти*,
Дніпровський державний технічний університет,
м. Кам'янське, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-004-7732-8036>

У сучасних умовах ефективне функціонування та розвиток закладів охорони здоров'я (ЗОЗ) забезпечується дієвою системою управління. Сучасний механізм управління закладом охорони здоров'я може розглядатися як система дій, спрямованих на організацію функціонування закладу охорони здоров'я відповідно до визначених цілей та формування перспектив майбутнього розвитку з певною реорганізацією існуючого механізму управління та застосуванням комплексу підходів, методів та засобів, а також сучасних економічних інструментів [1]. Однією із функцій системи управління є організація, сутність якої полягає у формуванні впорядкованої системи взаємозв'язаних елементів, що забезпечують досягнення стратегічних і тактичних цілей закладу. За цих умов важливим завданням є визначення змістовного наповнення організаційного забезпечення системи управління ЗОЗ, оскільки його якість впливає на реалізацію інших управлінських функцій, а, у кінцевому підсумку, на ефективність та результативність системи управління у цілому.

Організаційне забезпечення управління закладами охорони здоров'я охоплює формування та реалізацію організаційних структур, процедур і процесів, які забезпечують ефективну координацію діяльності працівників, оптимальне використання інноваційних підходів до надання медичних послуг. Організаційне забезпечення управління ЗОЗ включає:

- нормативно-правовий базис, який регламентує діяльність закладів охорони здоров'я та забезпечує дотримання стандартів надання медичних послуг;
- організаційну структуру, яка визначає ієрархію, функціональні обов'язки та взаємодію між підрозділами і персоналом;
- забезпечення діяльності закладу ресурсами (людськими, фінансовими, матеріальними, інформаційними);

* Науковий керівник – Будько О.В., д.е.н., професор

– інформаційно-технологічну підтримку, яка сприяє впровадженню електронної системи охорони здоров'я, зокрема електронних медичних записів, телемедицини та сучасних технологій для збору, обробки та аналізу інформації.

Нормативно-правова база є фундаментальним елементом, що визначає правові, інституційні й процедурні аспекти функціонування ЗОЗ та забезпечує належну регламентацію діяльності всіх суб'єктів системи охорони здоров'я.

Діяльність закладів охорони здоров'я в Україні регулюється комплексом нормативно-правових актів, що забезпечують правові, організаційні та фінансові засади їх функціонування та здійснюється відповідно до Конституції України, Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», Бюджетного кодексу, Податкового кодексу, постанов КМУ, наказів МОЗ тощо.

Нормативно-правові акти визначають права та обов'язки медичних працівників, керівників ЗОЗ, пацієнтів та інших зацікавлених сторін, процедури формування та виконання бюджету медичних закладів, порядок закупівлі медичного обладнання та лікарських засобів, а також вимоги до кадрового забезпечення та атестації персоналу. Важливим також є розроблення внутрішніх стандартів і протоколів, які затверджуються на рівні ЗОЗ і враховують особливості його функціонування.

Організаційна структура є фундаментальною складовою ефективної діяльності медичних закладів, яка визначає ієрархічні, функціональні та процедурні взаємозв'язки між структурними підрозділами, адміністративним апаратом і медичним персоналом. Вона формує основу для раціонального розподілу повноважень, ресурсів та відповідальності та забезпечує синхронізацію управлінських процесів. Організаційна структура сучасного закладу охорони здоров'я, як об'єкт аналізу, є відображенням організаційної діяльності у статичній, залежить від конкретного типу медичного закладу, його спеціалізації та величини [2, с. 29].

Вибір оптимальної організаційної структури для ЗОЗ залежить від його розміру, рівня надання медичних послуг, фінансування та стратегічних цілей. Так, функціональна модель підходить для великих лікарень та медичних центрів, оскільки забезпечує чіткий розподіл повноважень між відділеннями (терапія, хірургія, лабораторія, фінансовий відділ тощо). Дивізійна модель є ефективною для

багатопрофільних медичних закладів, де можна організувати роботу на основі спеціалізованих підрозділів (наприклад, кардіологічний центр, інфекційне відділення, діагностичний центр). Вона дозволяє підрозділам працювати автономно, що підвищує оперативність прийняття рішень. Матрична модель добре підходить для науково-дослідних медичних центрів, університетських лікарень або реабілітаційних закладів, де одночасно функціонують клінічні, дослідницькі та освітні програми. Вона дає можливість залучати спеціалістів із різних відділів для реалізації проєктів. Мережева модель поєднує дивізійний та матричний тип організаційних систем, є більш вигідною, коли заклад має багато підрозділів у різних географічних локаціях.

Організаційна структура ЗОЗ має будуватися за принципами субординації та чіткого розподілу повноважень, гнучкості і адаптивності до змін у законодавстві, фінансуванні та вимогах пацієнтів, раціонального використання ресурсів.

В умовах реформування системи охорони здоров'я України особливого значення набуває впровадження ефективних моделей управління, орієнтованих на пацієнта, фінансову прозорість та інновації. Організаційна структура закладів охорони здоров'я має бути не лише ефективною, а й адаптивною до нових умов, що сприяє сталому розвитку системи охорони здоров'я у цілому.

Удосконалення організаційного забезпечення має бути спрямоване на підвищення ефективності функціонування медичних закладів, оптимізацію управлінських процесів та забезпечення високої якості медичних послуг. Серед напрямів удосконалення організаційного забезпечення системи управління ЗОЗ слід визначити оптимізацію організаційних структур управління шляхом переходу до гнучких, децентралізованих моделей управління; вдосконалення нормативно-правового забезпечення у частині формування чітких правових механізмів для підтримки державно-приватного партнерства, забезпечення прозорості у фінансуванні та управлінні ресурсами, розробки сучасних стандартів акредитації та сертифікації медичних установ і персоналу; цифровізацію та впровадження інформаційних технологій в управлінські процеси; розвиток кадрового потенціалу шляхом підвищення кваліфікації та професійної компетентності управлінських кадрів і медичного персоналу.

Таким чином, організаційне забезпечення системи управління ЗОЗ є ключовим фактором ефективного функціонування медичного закладу, оскільки воно визначає структурну впорядкованість,

координацію процесів та адаптивність до змін у сфері охорони здоров'я. Рациональна організація управлінських процесів сприяє підвищенню якості надання медичних послуг, оптимізації використання ресурсів та мінімізації організаційних ризиків.

Література:

1. Мартинюк О.А., Кулик Н.Л., Рудінська О.В., Криленко В.І. Формування організаційно-економічного механізму управління закладом охорони здоров'я в сучасній парадигмі розвитку. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. (64). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4271/4196>
2. Мельник А., Адамик В. Аналізування організаційної діяльності закладу охорони здоров'я в умовах реформування галузі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 1. С. 26-41.

EUROPEAN BUSINESS IN UKRAINE AFTER THE WAR: CHALLENGES AND PROSPECTS

Gurina G., Doctor of economic sciences, professor,
State University «Kyiv Aviation Institute», Kyiv, Ukraine
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-1419-4956>

Novak V., PhD (Economics), Professor,
State University «Kyiv Aviation Institute», Kyiv, Ukraine
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-6899-2016>

After the war, Ukraine will become a key region for investors and international companies, particularly European businesses. Economic recovery, large-scale reforms, and the country's European integration course will create both new opportunities and challenges for foreign investors. European companies will play a crucial role in rebuilding the country, introducing innovative technologies, and ensuring sustainable economic growth.

1. Economic and infrastructure recovery

One of the primary directions for European businesses will be participation in rebuilding Ukraine's infrastructure.

Construction and modernization of roads, bridges, railways, and airports – attracting European investments and technologies for transport infrastructure restoration.